

سیمین خلیلی معروف به سیمین بهبهانی (زاده ۲۸ تیر ۱۳۰۶ تهران - درگذشته ۲۸ مرداد ۱۳۹۳ تهران) نویسنده و غزل‌سرای معاصر ایرانی بود. او به خاطر سرودن غزل فارسی در وزن‌های بی‌سابقه به «نیمای غزل» معروف است.

سیمین خلیلی معروف به سیمین بهبهانی در بیست و هشتم تیر ۱۳۰۶ خورشیدی برابر با ۲۰ ژوئیه ۱۹۲۷ میلادی در تهران به دنیا آمده بود. وی فرزند عباس خلیلی (شاعر و نویسنده و مدیر روزنامه اقدام) بود. حاج میرزا حسین حاج میرزاخلیل مشهور به میرزا حسین خلیلی تهرانی که از رهبران مشروطه بود، عموی پدر او و علامه ملاعلی رازی خلیلی تهرانی پدربزرگ اوست. پدرش عباس خلیلی (۱۲۷۲ نجف - ۱۳۵۰ تهران) به دو زبان فارسی و عربی شعر می‌گفت و حدود ۱۱۰۰ بیت از ابیات شاهنامه فردوسی را به عربی ترجمه کرده بود و در ضمن رمان‌های متعددی را هم به رشته تحریر درآورد که همگی به چاپ رسیدند.

مادر او فخرعظما ارغون (۱۳۱۶ ه. ق - ۱۳۴۵ ه. ش) دختر مرتضی قلی ارغون (مکرم السلطان خلعتبری) از بطن قمر خانم عظمت السلطنه (فرزند میرزا محمد خان امیرتومان و نبیره امیر هدایت الله خان فومنی) بود. فخر عظما ارغون فارسی و عربی و فقه و اصول را در مکتبخانه خصوصی خواند و با متون نظم و نثر آشنایی کامل داشت و زبان فرانسه را نیز زیر نظر یک مربی سوئیسی آموخت. او همچنین از زنان پیشرو و از شاعران موفق زمان خود بود و در انجمن نسوان وطن‌خواه عضویت داشت و مدتی هم سردبیر روزنامه آینده ایران بود. او همچنین عضو کانون بانوان و حزب دموکرات بود و به عنوان معلم زبان فرانسه در آموزش و پرورش خدمت می‌کرد.

نشسته از چپ (ردیف اول): سیمین بهبهانی، مهدی اخوان ثالث، ابوالحسن نجفی، محمدعلی سپانلو و شهرزاد سپانلو؛
ایستاده: اسماعیل نوری اعلا؛ نشسته از چپ (ردیف دوم): نعمت آزر، حسن پستا، محمود مشرف آزاد تهرانی، ۱۳۵۹

پدر و مادر سیمین که در سال ۱۳۰۳ ازدواج کرده بودند، در سال ۱۳۰۹ از هم جدا شدند و مادرش با عادل خلعتبری (مدیر روزنامه آینده ایران) ازدواج کرد و صاحب سه فرزند دیگر شد.

سیمین بهبهانی در سال ۱۳۲۵ با حسن بهبهانی ازدواج کرد و به نام خانوادگی همسر خود شناخته شد و از سال ۱۳۳۰ به عنوان آموزگار آغاز به کار کرد. او در سال ۱۳۳۷ وارد دانشکده حقوق شد، حال آنکه در رشته ادبیات نیز قبول شده بود. در سال ۱۳۴۹ از حسن بهبهانی جدا شد و در همان سال با منوچهر کوشیار که در دوران دانشجویی با او آشنا شده بود، ازدواج کرد.

زندگی حرفه‌ای

او سال‌ها در آموزش و پرورش با سمت دبیری کار کرد. سیمین بهبهانی سی سال-از سال ۱۳۳۰ تا سال ۱۳۶۰- تنها به تدریس اشتغال داشت و شغلی مرتبط با رشته حقوق را قبول نکرد.

در ۱۳۴۸ به عضویت شورای شعر و موسیقی در آمد. سیمین بهبهانی، هوشنگ ابتهاج، نادر نادرپور، یدالله رویایی، بیژن جلالی و فریدون مشیری این شورا را اداره می‌کردند. در سال ۱۳۵۷ عضویت در کانون نویسندگان ایران را پذیرفت.

سیمین بهبهانی پیش از انقلاب برای رادیو ترانه هم می‌سرود و خوانندگانی چون شجریان، الهه، گلپایگانی، داریوش، ایرج، عارف، سپیده، کورس سرهنگ زاده، رامش، عهدیه، سیما بینا، پوران، دلکش و مرضیه... سروده‌های وی را خوانده‌اند. سیمین بهبهانی مدتی هم عضو شورای موسیقی رادیو و تلویزیون ملی ایران بود.

در ۱۳۷۸ سازمان جهانی حقوق بشر در برلین مدال کارل فون اوسی یتسکی را به سیمین بهبهانی اهدا کرد. در همین سال نیز جایزه لیلیان هیلمن / داشیل هامت را سازمان دیدبان حقوق بشر به وی اعطا کرد.

در هفتم شهریور سال ۱۳۹۲ (۲۹ اوت ۲۰۱۳) جایزه یانوش پانونیوس (Janus Pannonius) از سوی انجمن قلم مجارستان، در شهر پیچ کشور مجارستان با حضور سیمین به وی اهدا شد. این جایزه شامل تندیس و پنجاه هزار پوند بود. [۵] در این مراسم، فرزانه میلانی مترجم آثار سیمین به زبان انگلیسی نیز حضور یافت.

باراک اوباما نیز در پیام خود به مناسبت نوروز ۱۳۹۰، ضمن اشاره به ممنوع‌الخروج بودن وی، قسمتی از شعر دوباره می‌سازمت وطن را خواند.

بیماری و درگذشت

سیمین بهبهانی که به علت مشکلات تنفسی و قلبی در بیمارستان پارس تهران بستری بود وی از پانزدهم مرداد در کما به سر می‌برد و سرانجام ساعت یک بامداد روز سه شنبه، ۲۸ مرداد ۱۳۹۳ خورشیدی برابر با ۱۹ اوت ۲۰۱۴ میلادی، در سن ۸۷ سالگی درگذشت.

کتاب‌شناسی

سیمین شعر معروف «دوباره می‌سازمت وطن» را در سال ۱۳۵۹ سرود. این ترانه توسط داریوش اقبالی خواننده ایرانی اجرا شد.

سه‌تار شکسته (۱۹۵۱/۱۳۳۰)

جای پا (۱۹۵۴/۱۳۳۵)

چلچراغ (۱۹۵۵/۱۳۳۶)

مرمر (۱۹۶۱/۱۳۴۱)

رستاخیز (۱۹۷۱/۱۳۵۲)

خطی ز سرعت و از آتش (۱۹۸۰/۱۳۶۰)

دشت ارژن (۱۹۸۳/۱۳۶۲)

گزینه اشعار (۱۳۶۷)

درباره هنر و ادبیات (۱۳۶۸)

آن مرد، مرد همراهم (۱۳۶۹)

کاغذین جامه (۱۹۹۲/۱۳۷۱)

کولی و نامه و عشق (۱۳۷۳)

عاشق‌تر از همیشه بخوان (۱۳۷۳)

شاعران امروز فرانسه (۱۳۷۳) [ترجمه فارسی از اثر پیر دوبوآدفر، چاپ دوم: ۱۳۸۲]

با قلب خود چه خریدم؟ (۱۹۹۶/۱۳۷۵)

یک دریچه آزادی (۱۹۹۵/۱۳۷۴)

مجموعه اشعار (۲۰۰۳)

یکی مثلاً این که (۲۰۰۵)

هرگز خواب کوروش

شعر زمان ما (۱۳۹۱)

مجموعه اشعار سیمین بهبهانی (۱۳۹۱)

برگرفته از دانشنامه آزاد ویکی پدیا

تهیه و تنظیم: پارسیان دژ- parsiandej.ir